

ORADEA MARE (NAGYVARAD)
11 August st. v.
23 August st. n.

Ese in fie-care duminica.
Redacțiunea in
Közép-uteza nr. 395.

Nr. 32.

ANUL XXI.
1885.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Dina din Bucuresti.

— O visiune mitologică. —

I.

recut-a timpul classic când ómenii cu deii
Aveau prin munti și codri idlice 'ntâlniri,
Când strabăteau eroii prin luptele cu smeii
La ținele păzite prin naltele zidiri —

Așa, precum se spune
Din veștile străbune,

Ce numai Mnemosine mai pòte să le-adune.
Eu nu le pot descrie, precum aș fi dorit —
O Musă generoasă, de ce ne-ai părăsit?

Nu mai scobóră deii din sfera maiestóasă,
Să intre cu poporu-'n olimpicele hori;
Nu vor să mai convină cu-o lume pécătóasă
La Delphi, la Nemea și 'n alte sèrbători.

Pământu-i o pustie
Lipsit de poezie,

Anticii deii de ómeni mai mult nu vor să scie,
Ah — unde-i cultul tainic și evul fabulos!?
Și unde-i lumea care mai scie ce-i frumos!

Nici Zeus nu mai umblă ca lèbedă și taur,
Ca muscă și ca ploie s'alerge 'n aventuri;
Nici la păstori ca Paris cu mèrul cel de aur
Minerva, Juno, Venus nu intră 'n legături.

Căci deii n'au dorință,
Nici ómenii credință

Să facă unii cù-altii d'apròpe cunoscință.
Străin de deii e astăzi tot genul omenesc,
Nu vré să mai cuprindă ce-i sacru și ceresc.

Apollo nu mai chiamă cu citera pe Muse,
Să le conducă cherul in templul atheneu;
Nici Pan nu se produce cu fluerul la buze
Și nu mai desfătéză nici lira lui Orpheu;

Căci nu găsesc grădine
Cu Nimfe și cu ține,

Olimpia, Dodona și Delphi sùnt ruine.
Amabile ființe — de mult ați dispărut,
Din lumea cea plăcută cu totul v'ați perdut!

Nici Ares nu-și serbeză pe câmpuri marțiale
Eroicele fapte cu sacrii călușeri;
Eracles nu s'arată cu 'nvingeri epochale,
Nici Theseus nu-și cercă divinele puteri;

Căci nu mai ține nime
La mitori din vechime,

Le-a părăsit cu totul prosaica mulțime.
In lupte-acum lipsesce a ținelor indemn,
Magnetul ce conduce săgețile la semn.

Diana nu mai are nici poftă nici plăcere —
Urmată de Driade să mèrgă la vènat,
Și Bacchus cu Satyrii deplâng a lor durere,
Că sacrele petreceri de tot au incelat.

A Pindului coline
Și stâncile serine

La Em, Parnas, Rodope sùnt pentru deii străine.
Castalia-i secată, lipsită de profeți,
Și Daphne n'adumbréză cu lauri pe poeți.

In loc să prinlă inimi Cupido 'n dulcea-i cursă,
El însuși cade jertfă prèdesei fătării,
Mercur d'abiă mai este un servitor de bursă,
Arcadia perdut' a pompósele Florii.

Altarele vestale
Sùnt vrednice de jale,

Și nu se mai serbeză halloie cereale.
Deșertă-i Amatunta și mirha s'a uscat,
Grădina lui A Ionis de rose s'a prădat.

S'au nimicit cu totul popórele antice . . .
Cu ele pietatea spre deii s'a stins de mult,
Și nu mai este cine altare să ridice,
Să mai improspeteze divinul nostru cult.

Pe locurile sfinte
Selbaticele ginte

Lăsară numai gróza și tristele morminte,
Èr biblia, coranul, ciocanul franc mason,
Au spart misterul sacru din templul Pythion.

Așa se jăluiră toți deii 'n adunarea
Ținută mai pe urmă pe muntele Olimp,
In care Zeus puse la vot chiar intrebarea:
Că óre 'n astă stare n'ar fi suprem al timp,
Ca ceta sa cerescă,
De tot să părăsescă

Divina reședință din sfera pământescă?
Și óre mai merită p'aici a remănea,
Când totă țeitatea își are stéua sa?

Și toți din adunare cu voce sgomotóasă
Strigară pe 'ntrecute teribil revoltați:

— Să părăsim îndată planeta păcătoasă,
 În care omenirea cu totul s'a stricat;
 Căci lumea egoistă
 Ce astăzi mai există
 Nici nouă nu ne lasă decât o rolă tristă,
 Ingrat e pământul străin de deitări,
 Nu-și mai aduce-a minte d'a noastre bunătați.

Nu mai întâmpini astăzi iubire și frație,
 Credință și dreptate nu află 'ntre mișei;
 Cel tare pe cel debil îl scote din moșie
 Și n'are nici sfielă să 'nșele și pe zei.
 Să spargem cuibul care
 Căzut e 'n depravare
 Și nu mai meritază a zeilor iertare.
 Să 'mprăștiăm pământul în mii de meteori,
 Să-l sfărâmăm cu totul în pulvere și nori!

Află-vom noi pe ceriuri prin mii de stele —
 Ființe mai curate și loc de petrecut,
 Pe unde stricăciunea și datinele rele,
 Invidia și ura de fel n'au străbătut,
 P'acolo ne vom face
 Olimpuri cum ne place,
 De lumea pământină s'avem noi zei pace.
 Să trecem noi cu toții din golul cel nocturn,
 La traiul cel ferice din era lui Saturn'.

II.

Prin șcormotul acesta se deșteptă și Ghea,
 Sosind tot într'un suflet pe arișe de vânt,
 Ea intră spriginită de Ceres și de Rhea,
 Cu tremurândă voce se roagă de cuvânt.
 Făcându-se tăcere,
 Infrântă de durere,
 Străbuna mamă 'ncepe să spună-a sa părere:
 — Iubită adunare! pre dragilor nepoți!
 Eu ve doresc din suflet tot binele la toți.

Dar cum ved — sunteți gata 'n a voastră indignare
 Să părăsiți pământul său chiar să-l nimiciți,
 Și osândiți pe omeni, că n'aduc pe altare
 Prinose convenite, și-orbesce ve pripiți
 Să mergeți la planete,
 La stele și comete,
 Er eu să pier p'alcia de lome și de sete.
 Voi nu simțiți durerea ce-o simte 'n sinul ei
 O mamă părăsită de toți copiii sei.

Voi condamnați pe omeni, că ei n'au pietate,
 Că uită să v'aducă urări și 'nchinăcuni,
 Că-i strică egoismul, că nu sunt cu dreptate,
 Că n'au simț de iubire . . . dar sunteți voi
 mai buni?
 Când făr' de nici o temă
 Lăsați p'a voastră mamă
 Aicia nepustită și nebiगतă 'n samă!
 Nu prevedeti că deca aici me veți uită —
 Va rîde și infernul și ceriul va strigă?!

D'aceea sînt a voastră străbună genitoare,
 Și v'am gătit aicia pompos aședământ,
 Și v'am donat în toate puterea domnitore,
 Să rumpeți voi de mine firescul legământ?
 Tineți voi bine-a minte
 Pre gravele cuvinte:
 Că bine nu v'aduce blăstēmul de părinte.
 A fiilor salute — să fie chiar din ceriu —
 E paza părinte-că, al mamelor misteriu.

Ve plângeți c'ale vostre ținuturi mai de frunte,
 Și templele mărețe de tot s'au profanat;
 Că nu-i de recompensă pe nicăiri vr'un munte,
 Precum a fost Olimpul la care v'ajî dedat:
 D'aceea cu pripire
 Voi faceți pregătire
 Să căutați prin eter a voastră 'ndestulare.
 Dar veți ajunge 'n gona rapacilor Orcani,
 O turmă risipită — și predă la Titani.

Spre norocire însă 'nngirirea cea ferbinte
 D'a conservă-i mai tare la mamă ca 'n copii,
 Și-acesta-mi dă putere, ca și d'aci 'naintea
 Să ve scutesc în toate a vostre agonii.
 Uran când ve certase —
 Și 'n tartar v'aruncase,
 Saturn nesățiosul pe rînd când ve mîncase,
 La cine-afliți asilul sigur d'a ve salvă,
 De nu eră iubirea de mamă-a ve scăpă?

Când am format din chaos planeta pământescă,
 Și-am redicat Olimpul de scaun pentru zei,
 Am întocmit cu grige ca ea să se 'nvestescă
 Cu munți, cu văi, cu codri pe 'ntregă fața ei.
 Cu multă maestrie
 O-am destinat să fie
 Odihnă pentru omeni, și zeilor mîndrie.
 Er dec'acum ve pare Olimpul uricios,
 Mai am eu și-altul care-i mai falnic și frumos.

Colonii clasici carii dela 'nceput fundară
 Cereșca poezie și-al vostru cult divin,
 Și-acuma mai există, și cu credință rară,
 Pe voi ve adorază la Emul carpatin.
 Acest popor mai ține
 La vechii zei și ține,
 Din cari-și trage viața — virtuțile divine.
 Și-acum el mai păstrează din vetrele lui Zeu
 Schinteia ce-i-o-aduse divinul Prometheus.

Tu Zeus pămărite! să vii acum cu mine,
 Să te conduc prin țera acestui brav popor,
 Și adunarea 'ntregă pornescă după tine,
 Să vedă cum v'așteptă pe toți cu mare dor;
 Vedé-veți că mai are
 Pământul meu altare
 Și temple pentru totă cereșca congregare.
 Și veți vedé și stima, ce-acești locuitori
 Ve dau când celebrăză a vostre sêrbători.

Cununa cea măreță de munți și de coline
 Cu seninări și codru sub clarul orizont,
 Ghirlandele de riuri ce curg în unde line
 Prin câmpuri și poene spre Istru până 'n Pont,
 Stau toate pregătite —
 Solemn împodobite —
 Să te primescă 'n brațe, o Joie pre iubite!
 Pe culmea lor să 'nalțe mai falnic al teu tron,
 Și 'n văile lucose mai amplu Pantheon.

Din centrul astor piscuri mărețe se redică
 Cu vîrfurile pân' la ceriuri Olimpul din Buceci,
 Și vulturii ce sbóră pe culmea magnifică
 Veghieză ziua-noptea să apere pe veci —
 Cu fu'gerul în ghiață
 Frumôsă-acesta țeră
 De pofta inimică — de 'ncurgerea barbară
 Și vai! de inimicul ajuns în calea lor,
 Că 'n Tartar îl aruncă din repede șor.

Și tu viteze Marte! Crescut în armatură,
De vrei să vezi poporul vîrtos și 'nvingător:
Acolo sînt ostașii vestiți d'a lor bravură
Și-al teu reprezentante-nenvinsul domnitor.
Cînd buciumul resună
Sub stegul teu s'adună,
Să-și apere moșia cu gloria străbună.
Er patria-i fîlôsă de bravii fiii sei,
Că 'n luptă pentru țeră se bat ca niște lei.

Cînd armele 'ncteză și țera este 'n pace,
Pe tine te-adoréză, o Phoebe luminos!
Cu fluerul, cimpoiul și lira nu mai tace,
Și fetele-feciorii toți intră bucuroși
În falnicele hore,
Ce Muza Terpsichore
Le pregăti 'n grădina de flori a dînei Chlore
Și cat de răpîtoare-i fetița 'n jocul ei —
Cu puii pe altife și 'n pîr cu stînginei!

Melodiósa limbă, superbele costume,
Precum au numai deii și dînelă 'n Olimp,
Nu le-au păstrat p'airea ori unde cerci pe lume
Așa fidel ca dînsii din cel mai clasic timp.
De doinele frumoase,
Și triste și voióse,
Puteți, iubite Muze! să fiți deplin fîlóse,
În aste doine chiamă Coprina pe Narcis,
Și filomela plînge pe Ilys cel ucis.

Cînd abundeză Ceres cu darurile sale
Și-ajung la 'ndestulire voióșii muncitori,
Atunci se țin nedee și feste cereale,
Și pentru voi fac jerife cu fructe și cu flori.
Pe la pomeni și nunte
Se pîrtă thyrsu-'n frunte,
Cum se pîrtă de Bachus în dîlele cîrunte.
Și-acum se pune 'n pîrtă lui Hymen pinul sfînt
Și obolul lui Charon, și mîrul pe mormînt.

Și-acum se mai păstrează prin patria română —
Ca 'n era cea ferice — Rosale și Florii,
Și-al vostru nume-l pîrtă întreaga sîptîmîna
Armîndeni și Simzene și Iarmeni și Pálfi,
Cerbuți și Rușitóre,
Lucini și Ursitóre,
Și Joile de tunet și Vinerea cea mare;
Colindele, Brezaia și junii Călușeri
Se țin de cultul vostru păstrat în aste țeri.

Eroicele lupte din dîlele mîrețe,
Ce Hercules și Iazon și Theseu le a purtat
Și-acuma le mai cîntă la mese și ospete
Orfeii cei de astăzi ca 'n timpul depărtat.
Și Nimfele Diani',
Cu Pan și cu Silvanii,
Țin pe la stîni idyle alături cu ciobanii,
Și cîntă și nareză din sufletul duios
De mîndra Cosinzéna — de fîtul cel frumos.

Soție credincioasă și casnică stăpîna,
Cum este Juno numai p'acolo veți găsi;
Cum tórcă și cum țese, cum cósă o română,
Nici Vesta nici Minerva mai brav nu pot dori.
Duiósele fecióre
Pun flori la chiotóre —
Cînd pentru Airodita se ține sîrbătóre.
Er mamele adună la grîndă busuioc,
Să aibă pentru fete la mîrîtat noroc.

Și 'n ce chip în grădina o rosă 'ncîntátóre
Surprinde ori-ce flóre prin majestatea ei,
Așa străluce 'n țeră o dîna domnitóre
Și-atrage ca o mamă la pept pe fiii sei.
A muzelor iconă,
A nimfelor patrónă,
Ea pîrtă cu mîrire regala sa corónă.
Și-alergă 'ntr'ajutoriu eroilor rîniți
Și dă asil și hrană orfanilor lipsiți.

Ea 'nsufleți Bucecii cu cînturile sale,
Și-l împărți de zestre la fie-care deu;
Și proveđu toți munții cu Nimfe joviale,
Ce-astăptă fie-care pe adoratul seu.
Și ori-ce seninare
Și vale mîndră are
Divina sa poveste și mithica cîntare;
Și ori-ce codru verde și lunca cu isvor,
Șoptesce cu Zephyrii de patimă și dor.

Ea ridică pe Peleş pompósă reședință
Umbrită de brădeturi, de stînci cu ape reci,
Și-o pregăti să fie divină locuință
Și pentru voi cînd mergeți la Delphi din Buceci.
Și să vedeți cum scie
A ei melancolie
Să mîngăie durerea, speranța să renvie;
Cum scie ea s'aline prin răpîtoriu stil
Durerea unei mame ce-și perde al seu copil*.

Aci bîtrîna Ghea tîcînd adînc suspînă,
D'o suvenire vechie nu mai pu ă grafi;
Și tîinica tîcere din ceta cea divină
Cu-o voce unisonă așa se conteni:
— Să cercetăm acasă
Pe dîna grafiósă,
Și să vedem că cine-i regina maiestósă?
Spre culmea carpatină cu toții să grîbim,
Pe vîrfu mai d'aprópe de ceriu să ne 'ntîlnim*.

III.

Pe repețile plaiuri, prin vîile profunde,
Sub stîncile sumețe a 'naltilor Buceci,
Pe unde suflă Eol și Nereus pîtrunde,
Se 'ntinde-o 'nvelitóre de nori și picuri reci.
Nici un profan nu pôte
La culme 'n sus strîbate,
De trîsnete și fulgeri cîrările-s blocate.
Și Strimbă-lemne smulge copaci din rîdîcîni
Și Sfarmă-petri rumpe granitul din cardini.

Dar peste nori d'asupra pe crêsta cea de munte
Serinul Phoeb strîbate cu rađe de brîlant;
Cyclopii presăreză pe stîncile cîrunte
Zafire și rubine, opal și diamant.
Er Chlora impletesce
Ghirlande și gîtesce
Tapete și covóre din érba ce 'nfloréscă.
Și Nimfele de munte tind mese de cristal,
Și cele dela mare pun jeturi de coral.

A Jalomișii 'naltă fîlósă obîrșie
Briléză ca grădina din câmpii elisei,
Și la Biserici templul zidit cu măestrie.
Cu tronari și tribune și altare pentru deii
Astéptă să soséscă
În sala cea regéscă
La o 'ntîlnire rară comuna cea ceréscă.
O fiule de munte! p'acia de nu treci,
Nu poți avé idee deplină de Buceci.

Din regiuni diverse ființele divine

Sosesc grăbind s'ajungă la timpul anunțat,
Mercur conduce totul și ordinea susține,
Ducând pe fie-care la locul destinat;
Căci o mulțime mare
De zei și dîne are

Să cerceteze-acesta ilustră sêrbătore.

De mult nu conveniră în număr mai frumos,
Așă ca 'n Pantheonul acesta grandios.

De cătră *Strunga* vine pe còstele colțose
Glumețul Pan în frunte cu banda lui Orpheu,
Cântând voioși la doine și cantece duiòse,
Incât și mândrul sòre s'opresce 'n cursul seu;
Și 'namorata lună
Cu stelele 'mpreună

Ascultă cu plăcere concertul ce resonă;
Și fluturii prin eter și pasêrile 'n sbor,
Și frunzele ascultă și florile cu dor.

Și *Bachus* nimeresce din muntele *Bêtrâna*,
Menadele-i duc vase cu-ambroză și nectar;
Silenii și Satyrii își dau la jocuri mâna,
Și 'ncununăți cu struguri din via de Cotnar,
Petrec în bachanale
Și 'n scene teatrale

Cu Faunii și Silvanii-și fac chefurile sale,
Se suie și s'avêntă în scârcium și 'n dulap,
Se iau la pèruieală de còrne și de cap.

Curêrd și deul Marte al Romei bun părinte
Din *Caraman* sosesc, și splendid e 'narmat;
Cu el sînt luptătorii cei bravi de mai nainte
Și cei căduți la Plevna aci s'au adunat.
Ce 'ntărituri divine
Sînt aste stânci serine!

Superbul Marte strigă: „Aicia e de mine!
Să-mi vină mie-acuma al țerii vr'un dușman,
Să-l jòce cu cimșoiul bêtrânu' *Caraman*!”

Din 'nalta culme *Colții* *Minerva* se arată
În arme ca din capul lui *Joie* resărînd,
Cu *Vesta* se 'ntâlnește, și ambele d'odată —
Din muntele cel neted al *Dòmnelor* pornînd —
Sînt pline de mândrie,
C'acii femeia scie

Să pòrte și-aură 'n mână și-a casei hârnicie.
Arachne nu o 'ntrece cînd pune furca 'n brâu
Și 'ntregă-i *Amazônă* cînd dă la mușgul frêu.

Din *Pêtra-arsă* ese *Vulcan* divinul faur,
Și-aduce cu *Cyclop*ii din vètra lor comori,
Matrònelor juvele — lucrute tot din aur
Și aime d'apêrare vitejilor ficiori;
Èr *Venus* — *Afrodite* —
Soția-sa — trimite

Catenele ce lègă pàrechile iubite,
Atari catene pòrta *Fauna* bucuos,
Cînd află pe *Tanase* pe câmpul glorios.

Și ca icônă vie de dragoste ferbinte
Cu sine mai aduce pe *Psyche* și *Amor*,
La carii o regină 'n simpatice cuvinte
Le puse monumentul pe *Vêrful cel cu dor*.
P'acesta se cetesce
Ce 'ntregei lumi vestesce —

Că plin de foc românul pe *Puiul* seu iubesc.
De tine ni se spune o triste *Ionel*,
Că *Puiul* teu Irina te-a pus la dor crudel.

Din *Valea* cea umbròsă a *Cerbului* apare
Diana insoțită d'al ei *Endymion*,
De *Nimfele* 'ncărcate cu prăqi de vênătore,
De *Daphne*, de *Calisto*, de mândrul *Orion*.
În urma lor sosesece
Aurora și vestesce —

Că dup' a noptii umbră lumina se lătesce,
Prin țera ce-o protege *Zephir* cu harpa sa
De *viscol*, *Vijelie*, de tempestate grea.

Din *Peleș* se redică *Apollo* cu splendòre
Pe carul tras de candidi și ageri telegari,
Și *Muzele*-i urmèză gătite ca s'adore
Pe noua soriòră și-a ei virtuți pré rari,
Să vèd'acia tòte
Mărețele palate,

Ce le nalță sciinței a țerii Majestate;
Să vèdă și *Isvorul* ce curge cu povești
Și *Balta* nesecată de mythuri românesce.

Din marea euz'na *Neptun* și *Amphitrite*
Èsînd pornesc în luntrea condusă de *Delfini* —
Pe *Istru* și *Naparis*, pe vâi pompos gătite —
Străbat prin *Uriătore* la *Jipii* cei serini;
Aci *Andrei* și *Mirea*
Păstrează suvenirea —

Cum are să dureze frăția și iubirea;
Èr mama cînd i prinde în brațe la isvor
Și-acuma par că cântă: *O nani pușor!*

Pe unde prinde *Bucur* pe mândra *Jalomișă*
Și unde o gelesce *Coman* în tristul *Schit*,
Din *Pesterea* cea nêgră a *Orcului* porțită —
Și *Hades* dela umbră la sòre s'a ivit;
Și trista *Proserpină*
Èșit' a la lumină,

Căci ramă-sa duiòsă o-aștèptă ca să vină
Și-o-aștèptă 'ntreaga țera s'acopere cu flori
Poienele mănòse și câmpii roditori.

Ei trec spre *Obêrșta* prin naltele cascade
Ce le-au grupat *Cyclop*ii și gròznicii *G ganți*,
Și-ajurg d'asupra vâii prin șir de *Oreade*,
Surprinși de paradisul din munții imposable.
A *Orcului* regnă
De bucurie-i plină,

Că tótă floricea din cale i se 'nchină.
Èr *Hecate*-i ajută s'adune brebenei
Și *Circe* — să-i descante — culege ghiocei.

Pe unde *Baba-Còja* în vechia ei cetate
Sdrobise sub ruine pe *Alba* și *Porfir*,
Și unde-acuma crește pe piscuri necălcate
Și *Albele regine* și *Alpinul trandafir*,
P'acolo-și aședără
Palatul lor de veră

Uran și *Chronos* carii aicia se 'mpăcară,
Uitând cele trecute și tot ce-au suferit —
Și ei la sêrbătoreea cea rară au sosit.

Èr spiritele rele, bálaurii și smei,
Centaurii, *Titanii*, teribilul *Typhon*,
Medusa și *Megera*, *Strigoi* și *Grifeii*,
Echidna și *Chimera* și tot ce e demon,
Ca ceta necurată
Remâne aruncată —

În *Gaura* profundă din *Valea-blăstemată*.
Așă pățir-vor cei ce infami sînt și mișei,
Și cei ce tradă țera și vènd pe frații sei.

Costum de stradă.

M o d a .

Costum de promenadă pentru copilă mică.

Din muntele *Furnica* chiar Ghea 'n neputință
S'apropie cu Ceres și Rhea 'ntr'ajutor,
Pe fața lor e scrisă adâncă *suferință*
Invinsă prin *răbdare* și *munca* cea cu spor.
Și mama și bunica
Să afl -aci pe fiica —
O caută pe unde pe blăta *Viorica*
Furnicele jaluse sub munte-o-a 'ngropat,
Și-o plânge prin poveste *feciorul de 'mpêrat*.

Er când se ved, s'aruncă in brațe cu fervore
Și dorul și-l alină ce arse-atâta timp,
O astfel de 'ntâlnire din lumea trecătoare
O are numai cel ce ajunge in Olimp,
Și-acum la revedere
Ce mângăie 'n durere,
Deimeea încă simte o sacră complăcere;
Și toți le salutază cu stimă și amor,
Se pare că serbarea de astăzi e a lor.

IV.

Un tunet se aude cu echuri repetite,
De care tresăresce și cel mai mic atom,
Și fulgerul amuță cu trăsnete cumplite,
Că Jupiter pornesce din vârful dela *Om*.
El plécă 'n adunare
Cu pompa cea mai mare,
Conventul cel ilustra-l așteptă la intrare.
El vine dela vârful ce dă cu fruntea 'n nor,
Pe unde-așteptă *Manea* pe *Rada* cea cu dor.

Din culmea minunată a grupei Carpatine,
De unde comtemplază ce-i peste munți și mări,
At gustul Zeu scobora cu Juno lângă sine,
Pe carul cu *Pegazii* ce sforăie din nări;
Pe lângă ei se 'ndesă
Suita cea alésă,
Și curtea proveđută cu ordin ca să iésă;
De 'n-emnătatea țilei și-a scopului condus
Cu grige fie-care la locul seu s'a pus.

Aci e justa *Themis*, și *Methis* cea 'nteléptă
Și *Hebe* cea vivace cu *Hore* de palat;
Alcmene cea voiósă și *Maia* cea destéptă,
Și nobila *Latone* aci s'au adunat,
Bêtrâna *Mnemosine*
Cu gravitate vine.
Falósa Eurimone in rënd cu *Charitóne*
Și *Semele*, *Dione* și *Leda* au sosit,
Helena cea frumósă — ea încă n'a lipsit.

Și alte multe ține in splendide ornate
Fac lang' a lor regină cortegiul femeiesc,
Er semi-ței mythici din clasica etate
Și mulți eroi d'ai țerii fac statul bărbătesc.
Cu toți compărură
In vechie armatură,
Ce imponent arată ilustra lor statură;
Embelele celebre cu care sunt ornați
Arata că 'n resboie au fost viteji bărbați.

Aci-i superbul *Theseu* și *Hercule* cel tare,
Priamus și *Eueas* și *Romul* și *Traian*,
Și *Negru* lângă *Dragos* in vechia lor splendóre,
Bêtrânul *Mirce*-alături cu marele *Ștefan*,
Mihaiu și alți multime
Vestii de vitejime —
Incungitură suprema *Olimpului* țeime.
O tipuri gloriose și fari luminători!
Inspire-a vóstre fapte p'ai voștri următori.

Urmat d'acésta curte in g'orie deplină
Sosesce bunul *Joie* simpatic salutată;
El intră 'n adunarea cea splendidă-divină
Cu sceptrul seu de fulgeri pe tron s'a redicat.
Și toți luând a minte,
Al țeilor părinte
Deschide consultarea cu-aceste vii cuvinte:
— De bine ce sosirăți in sinul românesc,
Salute și mărire la toți eu ve doresc!

Când ne-a chemat pré buna strămoșa noastră *Ghea*,
Ca s'aședăm aicia *Olimpul* pentru ței,
A fost pre nimerită și falnică ideia,
Și pré adevérate descrierile ei.
Sunt mândru c'acést munte —
Prin stâncile cărunte —
Pământul împreună cu ceriul ca o punte.
Bucecii sunt o scară ce-ajunge până 'n ceriu,
Ca omul să pătrundă 'ntr'al țeilor misteriu.

Acest pământ e clasic, frumósă-i astă țeră,
Și cu locuitorii superb sunt și fâlos,
Aicea cultul nostru de fel nu va să pără,
P'aceste locuri sacre me afflu bucurós;
Cu voi d'aceeași sórte
Să am aicia parte,
Acest *Olimpsimpatic* și mie-mi place fôrte.
A noastră reședință aci o vom nălța
Și țera prin acestea se va glorifica.

In giurul meu se 'nșiră și-a vóstre locuințe,
Alese după dorul ce-aceia v'a condus.
Puteți fi mulțămite divinelor ființe,
C'aicia voue tronuri și-altare vi s'au pus,
Prin parcuri inverđite —
Cu straturi in florite —
De farmecul naturei maiestru 'mpodobite.
Aci chemării vóstre teren nou s'a deschis
Să ve nălțați la rolul ce mythul v'a prescris.

D'aci putem străbate in văile profunde,
Să coborim pe *Peleș* in tuncile de jos,
La lumea din *Sinaia* in crângul care-ascunde
Palaturi pentru *Muze* zidite grandios;
Să dăm noi mâna eră
In hora cea bizară
Cu-autochtonii nobili din astă mândră țeră.
La pepturile noastre să-i stringem noi pe toți,
Că-s demni de 'mbrățișare ai noștri-strănepoți.

Că dênși-și trag semênța din castrele divine,
Sunt descendenții noștrii acest popor vestit;
Eneas trunchiul gintei și lunei cei latine
E fiul *Afroditei* și-al meu nepot iubit.
Din *Troja* el descinse —
Tiberia cupriose —
Domnia peste totă *Italia* și-o 'ntinse.
Și sângele olimpic prin *Iuliu Ascan*
Trecu la domnitorii din muntele *Alban*.

Er *Silvia Vestală* preclara strănepótă
Din țeul *Marte* nasce pe *Romul* și pe *Rem*.
Alor cetate *Roma* divinge lumea totă,
Urmașii lor s'aședă p'aici unde-i vedem;
In țarina *traiană*
Familia romană
E pură și scutiță de 'ncurgerea profană,
Tmënd cu pietate la cultul strămosesc,
Nu uită nici odată că-i sânge românesc.

Mai mult ei pentru limbă decât pentru viață
 Se luptă bărbătesce și cu succes deplin,
 Și cu statornicie pră rară și istetă
 Anticele lor datini fidel ei le susțin ;
 Barbarul nici odată
 Nu poate să străbată
 Să profaneze casa și vétra lor curată.
 Prin ei a mers cultura pe vechiul Occident,
 Prin ei se întornă érá spre noul Orient.

In fruntea lor un rege impune ca un Marte
 Și 'mparte eroismul cu toți ostașii sei.
 Și pe Regina țării de noi or ce-o desparte,
 Când lumea o admiră in țeitatea ei ? !
 Au nu e dēnsa care
 Ni-a redicat altare
 Și ne-a primit cu totă fiēscă 'mbrățișare ? !
 A noastră bun' amică și mamă la ai sei,
 Susține legătura 'ntre ómeni și 'ntre ței.

Au nu e dēnsa care a cucerit o lume
 Și-a 'nflăcărât o țérá prin spiritul sublim ?
 Au nu e dēnsa demnă sá-i dăm divinul nume
 Și rangul 'ntre ține, ce vrem sá-i oferim ?
 Eu țin de cuviință
 Și i chiar și a mea voință
 Să-i arētám a noastră de veci recunoscință.
 Și s'o 'náltám spre vaza acelei brave ginți,
 De care-i adorata cu devotári ferbinți.

Când Zeus enunțéză aceste mari cuvinte,
 Intrega congregare a țeilor strigá:
 Să ridicám reginei eterne monuminte,
 Că pentru ței și țérá ea binemerită —
 Și fie-care țină
 In zelul seu combină

Ce daruri prețioșe s'aducá la reginá ?
 Și cum sá resplătésză mai mult și pe 'ntrecut
 Acele binefaceri ce dēnsa le-a făcut.

Cu dēnsa vor sá 'mpartá divinele-atribute
 Și gloria ce pórtá Olimpul pentru ței,
 Cu dēnsa vor sá 'mpartá putere și virtute
 Și re fericirea țării ce stá sub scutul ei.
 Simpatuca blandețá,
 Amabila noblețá,

Sunt basea ce-i confirmá ilustra ei grandețá,
 Ér inima-i cea buná și simțul cel uman
 Sunt pentr' a ei mărire puteinic talisman.

Ingeniul, sciința și arțile frumóșe,
 Cu cari insuflețesce a patriei amor,
 Și zelul ei și munca in fapte generóșe,
 Cu care spriginesce iubitul seu popor ;
 Reclamá drept resplatá
 Cununa lauriatá,

Ce 'n templul lui Apollo de Muze-i adornatá ;
 Reclamá și cununa neméicá d' Efeu
 Și istmicea cununa din cedrul balsameu.

In mijlocul acestor propuneri aplaudate
 Bétrána Ghea strigá : Me rog sá m'ascultáti :
 Ce vreți sá dați reginei le are dēnsa tóte,
 Dorință ce mai are ? trimiteți de 'ntrebați ?
 Indată se și 'mbie
 O splendidá solie

Din ținele supreme sá mérgá sá rescie.
 Și démná este curtea la care s'a trimis
 D'alegereá ilustra ce țeii au decis !

V.

Érá o ți frumóșá, o ți de Săn-Marie,
 Când la Sinaia merge mulțime de popor,
 Să celebreze hramul in svon și veselie,
 Să intre 'n jocul horei cu dragoste și dor.
 Ací și mic și mare,
 Din loc și depártare,
 De peste munți și codri petrec in desfétare ;
 Ací bétrán și tinér voioși se ospétau
 Și fetele-feciorii la joc se intreceau.

Ací fraterniséză țéranul cu boeriul,
 Vitézul generale dá mána la gregariu,
 Și dómna dela curte alături cu oeriu
 Și domnișorul saltá cu fata de plugariu.
 Căci hora románescá
 Când dá mána frățescá
 Deosebiri de caste nu vré sá recunóscá.
 Și ab ! frumóșá-i hora cu 'ncetul când s'a 'ntins
 Și când cu pașii repeți spre centru érá s'a strins.

Chiar țeii din Olimpul Bucecilor scobórá
 Și nevėduți se mișcă prin lumea dela joc.
 Și regele regina privesc la cei ce sbórá
 In cercul ce danséză cu inimá și foc,
 Nectarul din páhare
 Se bea de recreare

Ambrozia se 'mparte la toți făr' de cruțare.
 Și grigile din lume ací s'au alinat,
 Ferice de acela ce hramul a serbat.

Ér după ce festiva petrecere-i sfírșitá
 Și Helios abate telega spre apus,
 Pe rēnd se depártezá mulțimea mulțámitá,
 Ce Nixele cu lampe pe cale-o-a condus.
 Pe locul de plăcere
 Acuma e tăcere,

Și Hypnos peste tóte-și intinde-a sa putere.
 S'au dus toți sá viseze de dulcele serbari,
 Căt Phoebus odihnesce cu Numfele pe mări.

In liniscea profundá a međului de nópte
 Când nici Zephir n'atinge vr'o frunđá de pe pom,
 Se simte o mișcare, s'aud secrete șópte,
 Ce par' că vin din vérful Bucecilor la Om.

Miscărie-s divine —
 Sunt șóptele de ține — —
 O splendidá solie tot mai aprópe vine.
 Acum e prin poiana din vérful Caraiman
 Și trece 'n Pétra arsá páșind din stan in stan.

Pe padina Furnicii și-a Dorului la vale,
 Prin codri verđi scobórá pe Peleş tot treptat,
 Condusá de Doride și Licuriri pe cale —
 Solia strălucitá ajunge la palat.

Ea intrá ca și-a casá
 In sala cea pompóșá,
 Când Morpheus cu visuri pe dormitori apasá.
 Și ținele-s surprinse d'acest mărét castel,
 A codrilor lucéfer, a munților juvel !

In salá se postéză solia cea supremá
 In ordinea ficsatá de cultul cel ceresc.
 In frunte-i alma Juno cu sceptru-diademá,
 La drepta și la stángra d'a rēndul se 'mpártesc :
 Minerva cea 'narmatá,
 Și Venus adoratá,
 Și Ceres cea fecundá și Vesta précuratá.
 Și mult admirá ele cum pámēntenii pot
 Prin poesie și-arte sá 'ntinerésză tot.

Er după ține 'ndată și Muzele-s postate
 Și Nimfele de curte cu Hore de palat,
 Și fie-care pòrtă venustele ornate,
 Cu care demnitatea și mythul le-a 'mbrăcat.
 Diana când sosese —
 Și luna se ivesce —

O magică lumină prin sală respândesce.
 Er Astrăa deschide stelosul baldachin,
 Palatul par că-i una cu ceriul cel serin.

Indat' ce s'aședară ființele divine —
 Corusca Iris intră 'n a domnului salon,
 Reg'na se deșteptă, feciore vestaline,
 O 'mbracă cu porfiră și 'n haine de vison;
 Pe cap corô â-i pune,
 Insemnele străbune
 Și stéua României la peptul ei — pot spune:
 Că bine meritate-s prin munca cea cu spor,
 Prin 'nalta ei sciință și-a patriei amor.

Regina cea condusă de virgine vestale
 Pășese maiestatic în sala de primit,
 Ací pe tron se sue sub arcuri triumfale —
 Cu Juno cea superbă în față s'a 'ntâlnit.
 O! Muzelor divine —
 Alegeți-ve bine,

Ori care-i mai ilustră din aste doue ține?
 Mai cerc'odat'o Paris! din 'naltul tribunal
 A face judecată cu mărul cel fatal!

Un pas pășese Juno și 'ncepe să-i vorbescă:
 — Iubita noastră soră! Olimpul a decis,
 De meritele tale deplin să-ți mulțămescă,
 Și tocmai pentr'aceea la Tine ne-a trimis,
 Să ți facem întrebare:
 Că ce-ai dori mai tare
 Să-ți implinescă deii în semn de premiare?
 Olimpul ne așteptă 'n nedumerirea sa,
 O — spune-ne — Regină! că ce-i dorința ta?*

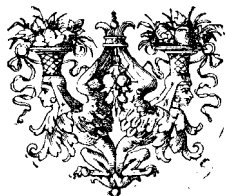
Reg'na le răspunde: O ține pré iubite!
 Ve mulțămesc ferbinte d'acest ofert divin,
 Dar nu mai am dorințe, că toate-s implinite,
 Precum mi-a fost menirea — ferice sânt deplin,
 Că 'n țera poesiei
 Și 'n câmpul vitejiei
 Eu sânt și *Carmen Sylva*, și *Dómna României*.
 Er când odat' me chiamă la sine *Jehova*,
Bucecii să-mi păstreze etern *odihna mea!*

VI.

A Jalomiții 'naltă și mândră Obêrșie,
 Ce-i sacru concentreză în Pantheonul ei,
 Și-așteptă să sosescă și splendida solie —
 S'aducă dela Peleş respunsul pentru Deii;
 Și după ce sosese
 Solia și vestese

Primirea ce avuse, Olimpul hotăresce:
 Ca deii să 'ntroducă în cartea cea de veci
 Cu litere de aur pe *Dina din Buceci*.

Ion al lui Ion.

În fața vieții.

— Roman. —

(Urmare.)

Si-apoi, decă este adevărat că viața e o nenorocire, că intr'ensă nu sânt de cât chinuri, așpiratuni neputincioase, gropi și miserii, prin cari ómer'i călătoresc bājbāind, cu cele patru vârste ale lor și cu un cortegiu de gândiri triviale, până la mórte — la ce să mai prelungească omul de bună voie acest Calvar stupid?

Iși puse erbă în pistol, și, în loc de a o fiesă cu bulină, ca la tir, mototoli scrisórea dlui Mivropani și o introduse în țevă, baténd'o cu furie. După aceea trecu glonțul și se sculă să caute capsă. Nu găsi la îndemână. Supérat, se puse să rescoléscă prin cutii și prin cufere. În una din aceste cutii cu lucruri intime, dete din întemplerare peste un plic închis, acela pe care i-l dase prietenul seu dela Paris. și-și aduse aminte de recomandăția acestuia de a nu-l dechide de cât în momentul cel mai greu al vieții sale. Il luă. În același timp găsi și capse și trecu la mesă. Iși aședă focul la cilindru, după ce se uită bine să vedă decă a venit erba în destul, și reșemă pistolul pe *Parerga und Paralipomena*.

Deșchise plicul. În el se află o scrisóre, pe care voi să nu citéscă, căci i se părú cam lungă. Totuși . . . fiind că eră hotărít să móră, de ce să nu asculte vorba unui prietin?

Acesta putere de-a judecă cu sânge rece viața în momentul mórții, să nu mire pe nimeni! Ómenii cari mor ca Solean nu sânt câtú-și de puțin nebuni în minutul în care-și apropie pistolul de timplă. Se póte ca viața lor întregă și întreg chipul lor de-a pricepe lumea să fie atins de un simpure de smintelă, dar tocmai de aceea ei-sânt mai stăpâni pe ei, căci sinucidul li se infățíșeză ca o consecuență logică a vieții.

Ceti:

1874. Paris.

„Scumpul meu Solean! Din convorbirile nóstre intime am putut să te cunosc indestul, și-ți mărturisesc că cu cât te-am înțeles mai bine, cu atăta te am iubit mai mult. Să-mi dai voie, prin urmare, a-ți spune câteva lucruri, cari póte îți vor sluji la ceva.

„Tu ești un om bolnav. Nu te speria: n'ai nici oftică, nici reumatism cronic, nici vre-o altă bôlă lipicioasă. Ești atins de maladia vécului: pesimismul.

„N'aș insistă asupra acestui lucru, decă ar fi și la tine, ca la toți tinerii de astăzi, o inclinare mai mult séu mai puțin de modă cătră nefericire; dar nu e așa. La tine urítul și pesimismul este aprópe organic: te-ai născut cu el și-ți curge în vine cu sângele care te hrănesce. De aceea, e periculos. Afară de asta, de și a-dept al școlilor nóstre, te ved urmărind cu lăcomie filosofia celor trei mari pesimiști străini: Schopenhauer, Leopardi și Hartmann, și imbibându-te de teoriile lor până într'atât, în cât nu m'aș mirá de loc decă mi-ai spune într'o bună diminéță că propagi ascetismul.

„Scumpul meu, prevéd că acesta alcătuire a firei tale îți va jucá o festă urítă, și de-aceea te-am rugat să nu deschídi plicul ce ți-l dau astăzi de cât în momentul cel mai critic al vieții. Prevéd că vei atentá la dîilele tale. Decă me voiu înșelá, cu atât mai bine. Tu vei ride și voiu ride și eu.

„Decă din nenorocire voiu avé dreptate, și vei căutá să-ți curmi singur dîilele, citește cu luare aminte, și opresce un moment páharul cu otravá séu pistolul, spre a cuglá. Să nu-mi faci proces din cele ce am dis mai sus: anume că pesimismul la tine e organic,

și deci e însădar să lupți contra lui și a umărilor ce va produce. Avem o mulțime de vițuri organice în noi, și decă le-am lăsa pe toate să ne incalcece, nu am mai pute gândi nici odată la perfectibilitate.

„Ești dar, scumpul meu, atins de acesta primejdiosă bătă a vécului: *Weltschmerz*, durerea lumii, această nebunie absurd de comunicativă, care numără atâtea victime, dela Werther la René, dela Childe-Harold la Rolla, și atâția iluștri bolnavi: Byron, Musset, Henri Heine, Leopardi și adoratul diavol Schopenhauer.

„Intrebarea pentru mine e: fi-vei din numărul bolnavilor sau al victimelor?

„Bagă bine de seamă, Solean: privește la toți acești revoltați lirici, cum blestemă viața și cât de mult o iubesc — cât sînt de triști, dar cât au ris de mult — cât par de blașiți, dar cât au benchetuit — cât sînt de sceptici și ce ușor se ademenesc de un suris de femeie. Nici unul din ei n'a murit erou. Singur Byron p'ote eră cu adevărat sătul de a trăi.

„Viața, scumpul meu prieten, curge cu aceeași intensitate din vinele unui secol într'ale secolului viitor, și nu variază de cât modul nostru de a o pricepe. În vécul trecut lumea a ris pr' mult, cu un glas sec și strident, și Voltaire a resumat tot spiritul timpului în espresia gurei sale; neapărat, în secolul nostru trebuia să plângem. Decă pe lângă acesta colosală antitesă vei adăuga golul și osteneța ce le-a lăsat în vécul nostru mórtea lui Napoleon I-ii. vei pricepe și mai bine timpul teu și cuvintele lui Musset din *Confession d'un enfant du siècle*. Vécul al XIX-a a început cu osteneța ce o simte cineva după o nopțe de orgie.

„Schopenhauer este mai primejdios de cât toți poeții pesimiști, pentru că el teoretizând ideile lor, a voit să lege școlă acesta de școlă lui Voltaire. Pus între doué epoce, una de scepticism sterp, alta de misticism și de emfasă, vrea să le concilieze și să le apropie. Dar nu isbutesc.

„Voltaire este incarnațiunea genială a bunului simț. Ochiul minții sale se mulțumesc mai mult a pătrunde, până în cele mai mici nuanțe ale lor, *relațiunile* dintre omeni și lucruri, ca dintr'ensele să tragă leg pentru buna lor stare. Surisul seu este rezultatul cercetărilor sale: e pr' multă prostie în omenire! Schopenhauer intră în pre mare adâncime a *causelor*. El face diagnosa celor mai fine sentimente și are mania de a raționa totul: pentru ce-i e lóme? ce e spiritismul? care sînt efectele unei nopți cu lună asupra amorului? ce eră amorul la Greci? ce sînt presiunțile? etc. *Et à force de raisonner la raison est bannie*. Durerea sa este de asemenea rezultatul cercetărilor sale: e pr' mult neant în cauzele generatóre și neant trebuie să fie în efectele lor. Voltaire e *Zadig*. Schopenhauer e un mare punct de intrebare.

„Mod de-a price viața, Solean! și nimic mai mult.

„Dar viața rămâne teribil de puternică. Ea birue toate sistemele filosofice, toate mijlócele de nimicire, toate abatoriele omenesci — și în contra ei nimic, nici voința, nici rațiunea curată, nici geniul, nici vițul, nimic nu are putere. Evoluțiune, da; mórte, nu.

„Și tu vrei, cugetând, să te omori!

„Dar cum cređi tu, nenorocitul, că o femeie înțeleptă, pentru o epilepsie de câteva momente, ar primi să sufere noué luni, decă viața n'ar fi mai puternică de cât rațiunea? În lupta vieții cu voința omului, viața birue.

„Și atunci cum vrei să-ți crești voința până la a o pune mai pe sus de cât viața? E cu neputință, priec-o!

„Nu veđi tu ce grozavă ironie a sórtei e, pentru Schopenhauer, în impregiurarea că, pe când publică ce-

lebra sa carte *Die Welt als Wille und Vorstellung*, care duce la sfîrșirea lumii prin abstenința secseilor, i se nasce un copil natural, ca și lui Descartes?

„Ascultă-me: admiră pe pesimiști când au geniu, dar învță a trăi și a rubi viața dela Balzac. Nu fii pesimist prin școlă. Când ești pesimist din natură, nu-ți agravă dispozițiunile, adăpându-te pr' mult din dulcele venin al genilor triste. Nu te povățuesc să devii nici optimist: ar fi o nenorocire egală cu cealaltă. Fii om. Eță totă filosofia!

„Mi-ai spus odată, în convorbirile nóstre, că până la vârsta de 26 de ani n'ai iubit încă, și că nu ai această dispozițiune în suflet. Nu te-ai studiat bine. Caută și veđi. Omul simte adesea unele sentimente cu totul inespriabile, cari trec prin sufletul seu, ca niște nori. Sînt premergătorii amorului.

„Alege-ți femeia cam din familia Balthazar Claök-Molina, din *La Recherche de l'Absolu*, și iubesc-o.

„Citesce pe Balzac. Adio“.

Borel.

Solean își ridică capul . . . În ochii lui strălucia o vieță nouă, puternică. Părea transfigurat.

Deschise ferestra, luă pistolul și-l descărcă în aer. Scrisórea care servise drept fultuielă, cădu la doi pași, aprinsă. Se coborî în curte și-i strînse bucățelile. Le puse într'un plic, cu acest singur cuvënt: „Adio“ și ie trimise Adelaidei. După aceea își luă pălăria și vedënd în grădină pomii inundați de lumină, paserile vii și ve-sele, lumea trăind în pace și fericită, își dișe:

— Are dreptate, să trăiesc!

(Va urmă.)

Duiliu Zamfirescu.

C u g e t ă r i.

Nu trebuie să părăsim amorul de cât în ziua când încetěză de a ne mai face fericiti. *Paul de Kock*.

N'a fost nici odată vre-un amant infidel, care să nu fi jurat, cu un moment nainte de infidelitatea sa, că va fi în totdeuna fidel. *Adrien Dupuy*.

Când nu mai putem iubi, ne pare bine că nu ne mai este fidele pentru ca să ne putem desface. *La Rochefoucauld*.

Pasiunea amorului e ca aburul: cu cât e mai comprimat, cu atât are mai multă forță.

În resbelul de amor, fuga e o victorie. *Pétrarque*.

Prima mișcare a amorului e de a fugi de obiectul pe care-l caută, și cea de a doua e de a se căi ca a fugi. *Madame de Girardin*.

Agricultura e isvorul principal, elementul fundamental al tuturor prosperităților publice. *H. Passy*.

Poporul care are cele mai bune școli, e cel din tēi popor; decă nu e astăzi, va fi mâne. *J. Simon*.

Norocul e orb, și acei pe care i imbrățeseză devin mai totdeuna orbi ca și el. *Cicero*.

Pe om să-l judeci mai mult după întrebări de cât după respunsuri. *Voltaire*.

Adevărații prieteni, în timpuri de prosperitate ne vizitěză numai când i invităm, în timpuri de adversitate, vin neinvitați. *Teofrast*.

Ești necăjit — numără 10 mai înainte d'a vorbi, forțe necăjit numără 100. *Jefferson*.

Cea mai mare glorie a unui popor liber, e să transmită această libertate copiilor lor. *Havard*.

Tot ce măresce speranța, esaltă curagiul. *Johnson*.

Numai aceia au trăit mult, cari au trăit virtuoiși. *Sheridan*.

Mișcări culturale în Selagiu.

— Adunări, concert și bal în Băsesci. —

Am onoare a vă relata despre o adunare și petrecere românească, ținută în comuna Băsesci, la 11 I. c., în localitățile zelosului și binemeritatului nostru bărbat dl Georgiu Pop.

În această zi s'au ținut adecă aici adunarea generală a despărțământului XI al Asociațiunii transilvane și adunarea generală a Reuniunii damelor române selagene. Tot de această ocaziune folosindu-se, tinerimea română din părțile Selagene, Sătmărene și Chiorene, arangia un concert și bal.

Scopurile mărețe, speranța unei petreceri bune și timpul senin au adunat un public atât de numeros, în cât încăperile spațioase ale dlui G. Pop erau p'aci să nu mai p'otă primi pe cei intruniți. Numărul oșpeților prezenți se urcă la 450, aproape numai români, pătrunși de o viuă interesare pentru menținerea culturală și socială. Vădându-i, simțeam mândrie, incredere și speranță în viitor.

Asemenea și poporul din Băsesci a arătat prin purtarea sa curtesană și prin interesarea sa viuă pentru mișcările aceste culturale, că este capabil de civilizațiune și progres. Ziua de 11 august a fost o s'erbătoare pentru țăranii din Băsesci. Imbrăcați toți în vestmintele lor s'erbătorești, simțeau mare bucurie, că „Domnii au venit la ei” și conduceau pe oșpeții sosiți la cvartirele oferite de ei, stând cu totul la dispozițiunea aceloră.

***

După terminarea sfintei liturgii, celebrată de Rdsimul D. Gr. Pop, archidiacon și paroc local, s'a deschis adunarea despărțământului XI.

Președintele, Rdsimul D. Alimpu Barbulovici, vicariul Silvaniei, rosti o cuvântare bine simțită, salutând cu bucurie publicul foarte numeros.

Dintre decisiunile luate amintesc aci, ca un ce foarte însemnat, acordarea unor premii acelor învățători, cari prin zelul lor au escelat pe terenul educațiunii populare.

S'au distribuit anume: lui G. Alunaș, inv. în Babța o vacă cu vițel; lui I. Chira, inv. în Ortelec o scrofă cu 5 porci; lui I. Lazar, inv. în Șimleul Silv. 5 galbini. Aceste trei din donațiunea dlui George Pop, proprietar în Băsesci. Lui Ipatie Todoran, inv. în Domnin, o scrofă cu 5 porci, din donațiunea unui d. protopop, a cărui nume mi-a scăpat din memorie; lui G. Șimonca, inv. în Asuagiul de s. 4 galbini, din donațiunea dlui I. Nichita adv. în Zelau.

Trăiescă marinimosii donători și bravii învățători din Selagiu, cari arată că p'ortă cea mai mare grijă și interesare pentru creșterea poporului român!

***

După terminarea adunării despărțământului, urmă adunarea reuniunii damelor sub presiul On. dne C. Maniu născ. Coroian din Zelau, asistând tot publicul de mai înainte, ba și multe țerance, cari apoi s'au și făcut membre la Reuniune, precum țăranii s'au făcut membrii despărțământului.

Cu aceste agendele oficiose s'au terminat d. a. la 2 ore. Pe fața tuturor ședea indestulirea și bucuria, că au putut participa la atari acte mărețe naționale, și cu mare vioiciune purceseră la banchet, care dură până

la 6 ore, dominând veselie generală și ridicându-se multe toaste însuflețite.

***

Incheiându-se banchetul, la care participară vre-o 300 persoane, urmă concertul cu următoarea programă:

1. „Cântecul gintei latine” muzica de Caudela, executat de corul vocal al tinerimei. Desteritatea și preciziunea acestui cor s'a manifestat pe deplin în executare.

2. „Mi-aduc aminte”, solo, cântat de dșora Otilia Măguran (din Baia-m.), și un duet din opereta „Studentul cerșitor” de Millöcker — executat de dșora O. Măguran și dl C. Lucaciu. Ambele piese au fost acompaniate pe clavier de dl pianist Hutvani. Așteptarea publicului, care cunoscea deja sonoră voce a dșorei O. Măguran eră pe deplin satisfăcută, ba eră chiar întrecută.

3. Dșora Laura Pop (din Ceh) a executat pe fortepian mai multe doine românești, conducând prin jocul său escelent pe întreg publicul într'o lume fermecată, misterioasă.

4. „Geniul națiunii”, poezie de Iosif Vulcan, declamată de dșora Cornelia Indre din Selsig. Entuziasmul publicului se înalță la gradul suprem, când această frumoasă dșora urcă scena în pitorescul costum românesc (represintând o mureșancă). Declamațiunea frumoasă a corespuns pe deplin spiritului poeziei, și a fost întreruptă mai de multe ori prin aplauze frenetice.

5. „Doi ochi”, executat pe violină de dl Virgil Barbulovici, acompaniat pe pian de dra A. Trif din Zelau. Muzică frumoasă, executată precis.

6. „Cât te-am iubit”, poezie de P. Dulf, declamată de dșora O. Măguran. Talentul dșorei pe terenul musical s'a arătat și pe cel declamatoric. Entuziasmul publicului a fost mare. Aplauzele și rugărilor pentru repetiție n'au voit să înceteze, până ce dșora binevoii a p'ășii și a doua oră pe scenă. După finirea declamațiunii aplauzele rencepură atât pentru dșora Măguran, cât și pentru simpaticul poet P. Dulf, pe care am avut deosebită onoare a-l ave în mijlocul nostru. Cele mai frenetice aplauze și urări de „să trăiescă” resunară, când dl Dulf după repetiție rugări s'a arătat publicului, pe scenă.

7. Dșora M. Trif (Zelau) și dl Virgil Barbulovici executară pe violină câteva cântece românești. Duetul foarte frumos a fost asemenea viu aplaudat.

8. „Deșteptarea României” de V. Alecsandri, declamată de dl C. Lucaciu. Inspirata poezie a „regelui poezilor”, mai ales focul strofelor din urmă interpretat foarte bine de dl declamator, a aprins inima ascultătorilor, și a stors entuziasm general.

9. Concertul, frumos în toate punctele sale, s'a înununat cu pre frumosul cântec „Arcașul”, executat cu succes frumos de corul vocal.

***

Redicându-se numerosul public pe un timp scurt, sala concertului se prefăcu în sală de joc, deschidându-se balul cu frumoasa „Ardelena”. Quadrillul prim l'a jucat vre-o 80 părechi. Jocurile se succedară toate cu o animositățe rară așa, că dorile d'ilei ne-au aflat pe toți în mare vioiciune și numai pe la 5 ore începea a se imprăști publicul ostent.

A face catalogul damelor prezente ar fi o grea și incompletă lucrare. Voi înregistra deci numai numele acelor dame, care s'au presintat ca „mai frumoase” — în costum național. Aceste au fost d'omnele: M. Barbulovici (Șimleu) și Em. Pop (Domnin); dșorele Cornelia Indre (Selsig), Rosalia Lengyel (Stremți), Laura Pop (Dorolt), M. Pop (Domnin) și M. Stanci (Năpradea.)

Așa s'a încheiat actul acesta măreț al vieții noastre

culturale-sociale de p'aci. Publicul întreg duse cu sine un suvenir frumos, ér in deosebi junimea — iluziuni neobosite, d'apoi câte inimi vulnerate de ne'nduratul Amor!

In fine avem datoria de a mulțami pentru multele osteneți și buna primire diui George Pop și stimabilei d'omne consorte!

Băiaș.

Literatură și arte.

Sciri literare și artistice. *Dl Theochar Alexi* terminând romanul: „Beiu, Vodă, Domn”, scrie un roman nou supt titlul: „Babeta”, care se va publică in curënd. — *Dl Georgescu*, distinsul sculptor dela București, terminând in Italia statua lui Lazar, s'a întors in capitala României, unde se va aduce peste doue luni și statua la care lucrase. — *Dl Nourrisson*, emeritul filosof și profesor la Colegiul Franciei, a presintat, in o ședință a Academiei de științe morale și politice din Paris, cele doue volume deja apărute din lucrarea dlui George Bengescu: „Voltaire, Bibliographie de ses oeuvres”, dicënd că autorul s'a avântat pe o mare nemărginită și cu noroc apoi s'a rentors la t'erm.

Etymologicum magnum Romaniae. A eșit de sub tipar fasciōra 1 a tomului I din: „Etymologicum magnum Romaniae”, Dictionarul limbii istorice și poporane a Românilor, lucrat după dorința și cu cheltuiela M. S. regelui Carol I, sub auspicele Academiei Române, de B. Petriceicu-Hășdeu. Publicațiunea întregă se va compune din circa 10 tomuri in 8° mare de câte minimum 30 cōle. Fie-care tom se va publică in 4 fasciōre. Tomul I va cuprinde tōte cuvintele românesci începătoare cu litera A (A—Azuga). Fasciōra 1 cuprinde pe LIX pagine: „Prefața”, „In loc de introducere: I. Ce este etimologia? II. Cum se amestecă limbile? III. In ce consistă fisionomia unei limbi?” și pe 64 pagine cuprinde cuvintele A—Acaț. Prețul unui tom este 12 lei. Se primesc abonamente pentru fie-care tom. Inse nu se vënd fasciōre separate. Abonațiilor li se vor espediă fasciōrele indata după tipărire. Abonamentele se fac la stabilimentul grafic Socec et Teclu, București, strada Berzei nr. 69.

Teatru și musică.

Sciri teatrale și musicale. *Dl și dna Manolescu*, cunoșcutii artiști dela Teatrul Național din București, cari in ferie au făcut studii la Paris și la Londra, unde au vëndt multe celebrități teatrale, s'au întors la București. — *Dra Agata Bârsescu* a petrecut s'eptemănila din urmă la Mehadia, unde a studiat câteva roluri noue pentru stagiunea viitoare a teatrului de curte din Viena. — *Dra Elena Teodorini* a avut șilele trecute pe scena teatrului „El Liceo” din Barcelona un succes colosal cu „L'Elisir d'amore” al lui Donizetti; in anul viitor, artista română va merge in America la New-York, Filadelfia și San-Francisco. — *Dl Dimitrie Popovici*, cunoscutul baritonist din România, carele in tōmna trecută a dat mai multe concerte prin orașele bănățene, din Viena se va rentorče la Slănic și Lacul Sarat, ca să dea concerte, de acolo va vini la Mehadia și mai târziu va da concerte la Reșița, Timișōra, Arad etc. — *Dl I. C. Lugoșian* s'a terminat studiile la teatrele din Paris și s'a întors spre patrie; in Viena s'a oprit, a vizitat pe Sonnenthal dela teatrul de curte și l'a consultat asupra rolului „Manfred” de lord Byron. *Dl Lu-*

goșian vré să dea represintațiuni prin unele orașe din Ungaria.

O piesa nouă. *Dl V. A. Urechia* a terminat o piesă nouă, in trei acte și in versuri. Titlul piesei este „Martial” și se va jucă in viitōrea stagiune a Teatrului Național din București. Direcțiunea a și comandat mai multe costume noue. Se crede că succesul va fi complet.

Teatrul Național din București va incepe stagiunea la 1/13 octombre cu piesa „Feciōra d'Oleans”, dramă de Schiller, in partea sa dramatică și cu „Lucia”, in partea sa musicală, precum raportăm mai de t'aiat mai la vale.

Opera română. Am anunțat de mult și cei din t'ei, că direcțiunea teatrului Național din București a decis să nu mai angageze operă italiană, ci de-odată cu inceputul viitōrei stagiuni teatrale să inființeze o operă românescă. Acēsta decisiune, grație neobositelor stăruințe ale dlui director de canto Ștefanescu, se va traduce in realitate încă in tōmna acēsta; trupa română e deja compusă și stagiunea va incepe la 1/13 octombre. Pentru opera română s'au angajiat: d'șōra Carlotta Leria prima-donna absolută, dra Ionașcu-Papadopol contraltă de opere și operete, dna Tamisio mezzo-soprano de operă, dna E. Olisio soprana de operete, dna Amelia Notara soprana de operete, dna El. Mateescu soprano de operete și dnii: Demetrescu forte tenor, Gabrilescu tenor legr, Băjezar tenor im, Rășan tenorino, Cairetti bariton operă, Mateescu bariton operetă, Popovici bariton operetă, Teo Iorescu bas operetă, Iulian basso-buff, bas de operetă; director de canto dl G. Ștefanescu, directorul corurilor dl Carlo Bianchi, director de scenă dl Aslan. Stagiunea de operă se va incepe cu „Lucia de Lamermeer”, traducțiunea de dl V. A. Urechia; din acēsta cele mai multe părți se știu. Pe urmă, ca operetă, va vini „Giroflé-Girofla”, traducțiune de dl Bengescu. Repertoriul se mai compune din „Traviata”, de Verdi, și „Stradella”, de Flotow, ambele traduse de dl Bagav, abilitul traducător al „Lindei” din stagiunea trecută; din „La Mascotte”, tradusă de dl Bengescu. După Lucia va vini indata „Traviata”. Se anunță și „Faust” cu baletul in care se va vedé și celebra „Nōpte a Walpurgiei”.

Reuniunea română de cânt și musică din Lugoș a arangiat la 1 august, cu concursul musiciei militare din Caransebeș, o serată musicală urmată de dans. Programa a fost următōrea: Czegka: La lin izvor, cor bărbătesc; C. Ecker: Apropiarea primăverii, cor miest; C. Reinecke: Pruncul in l'egăn, cor miest; Czegka: Frumōsa, cor bărbătesc; Adam: Junimea parisiană, cor bărbătesc, esecutat de Reuniunea română de musică și cânt impreună cu „Lugoscher Musik- und Gesangs-Verein”. Piesele au fost esecutate cu precisiune obișnuită și publicul a acoperit pe diletanți cu aplause. Apoi începū dansul, la care luară parte vr'o 100 de părechi. Intre altele au fost de față dnele Stolian, Radulescu, Martinescu, Hațeg, Gosgarie, Popovici, Nedeleu, Bredicean, dr. Major, Brancovici, Pavel și drele Radulescu, Martinescu, Catarina Vlad (din Peșta), surorile Cobilaș, Ciuciu din Hațeg, Nedeleu, Brancovici, Pavel, Pervu, Gosgarie, Deutsch, Jivi, Jo, Mican etc. S'au incassat peste 130 fl.

Teatru românesc in Cugier. Tinerimea română din Cugier a dat marți la 18 august o represintațiune teatrală bine reușită. S'a jucat „Vlăduțul mamii” séu „Cucovnă n'a invētat și umblă la 'nsurat”; vodvil in 1 act de I. Lupescu. Rolurile au fost împărțite astfel: Vlăduțul mamii, școlar de sat, dl I. M.; Sivasta mamă-sa dra E. P.; Costică Șoimescu tiner boer dl A. B.; Ifimie Sbârceag, bătrânul pădurar dl N. D.; Sim-

randița fiica lui dra M. M. S'a mai declamat Penes Curcanul* de V. Alecsandri; în sfârșit urmă danțul. Petrecerea s'a dat în folosul înființării unei biblioteci populare din localitate, în sala ospetăriei mari.

C e e n o u ?

Sciri personale. *Maj. Sa regele* a dăruit 50 fl. bisericii gr. or. române din Fabricul Timișorii, pentru facerea clopotelor. — *Regele și regina României* au plecat în străinătate la stațiune alpestră, în orașul Königsstein în Taunus în provincia Hessa, pe colina muntelui Taunus, una din cele mai frumoase poziții ale Germaniei; ruinele castelului Königsstein, care aparțină odinioară electorilor de Mayenta, se văd mărețe în apropiere. — *Dr. Victor Babeș*, docent privat la universitatea din Budapesta, fiul cel mai mare al dlui Vincenție Babeș, este numit profesor public extraordinar de histologia patologică la aceeași universitate. — *Contesa Bethlen* a deschis pentru promovarea industriei române de casă o țesătorie cu 40 de resboie, în care țărânce române pregătesc țesături românești. — *Dr. Vasiliu Lucaciu*, profesor de limba și literatura română în gimnaziul din Sătmăr, a fost transferat de către ministrul de culte la gimnaziul din Losonez, în calitate de profesor ordinar interimar. — *Dr. Conon Aramescu Donici*, arhimandrit din România, aproape de 25 ani catichet la o școală din Iași, zilele trecute a fost promovată la gradul de doctor în teologie de către universitatea din Cernăuți, unde a făcut și cursul de patru ani; la promovarea acestui bărbat de 48 ani, a asistat în public numeros, în care au fost și dame. — *Dr. Maniu*, fiul dlui Vasile Maniu din București, a trecut la Paris licența în drept.

Societatea pentru fond de teatru român, conform deciziunii luate în acunarea generală din anul trecut la Arad, avea să-și țină adunarea în anul curent la Biserica-albă. De asta-dată însă neputându-se realiza această hotărâre, societatea a fost invitată la Bocșa-montană, unde își va ține adunarea cam la sfârșitul lui septembrie. Inteligența română de acolo și din jur a ținut o conferință imosantă și a ales un comitet în frunte cu dl judec. Iuliu Petric, care să pregătescă toate cele trebuincioase. Acest comitet a și început să lucreze și se speră că rezultatul cel mai bun. În nrl viitor vom publica programa.

Hymen. *Dr. Ștefan Perian*, oficiant comitatens în Lugos, la 27 l. c., adevă în ziua de Sântă-Mărie, își va încredința de soție pe gentila doamnă Maria Mihaly de Alșa, fiica repausatului Gavril Mihaly fost judecător la tribunalul suprem din Budapesta și sora Ill. Sale domnului episcop de Lugos, doctor Victor Mihaly. — *Dr. Constantin Davidescu*, inginer din România, la 16 august și-a serbat cununia cu domnișoara Sevastia Mureșan, fiica domnului Iacob Mureșan, editorul „Gazetei Transilvaniei” în Brașov. — *Dr. Dimitrie Bogoevici*, teolog absolvent și candidat de capelan în comuna Bania, la 14/26 iulie s'a cununat cu domnișoara Maria Brinzei, fiica dlui Nicolae Brinzei, paroc în Bozovici. — *Dr. Alesandru Pop*, teolog absolvent al diecezei oradane, s'a logodit cu doșora Maivina Gent, fiica repausatului paroc din Spinuș Petru Genț. — *Dr. Trăian Peppă*, sublocotenent c. r. în rezervă, la 19 iulie și-a ținut cununia cu dra Elisa Peia, fiica dlui I. Peia, controlor la municipalitate; atât mirăsa, cât și mai

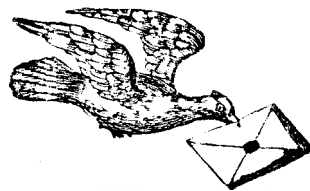
multe dame purtau costum național și anume: dnele Velovan, Bercian, Dragalina, Mandrean, Susan, Ioanescu și dra Popovici. — *Dr. Petru Roșca*, protopop ales al tractului Turda, la 2 august s'a cununat cu dra Luiza Maxim, fiica fostului administrator protopopesco din Apahida. — *Dr. I. G. Bibicescu*, redactor al ziarului „Românul”, la 18/30 iulie și-a serbat cununia cu dna Alexandrina n. Cuțarida. — *Dr. George Maier*, candidatul parohiei Toplița-română, s'a logodit cu dra Cornelia Tamaș, fiica parocului gr. or. din Deag. — *Dr. B. Băiu Costa*, învățator în Orăștia, s'a cununat la 8 august cu dra Elena Demian, în Balsa. — *Dr. Ioan Băciu* și dra Charlotta Todociu s'au logodit la 11 l. c. — *Dr. Vas. Magior*, teolog absolvent al archidiecezei bucovinene, la 9 august și-a serbat cununia cu dra Minodora Zurean, fiica parocului Vasilie Zurean din Cașvana; sub decursul nunții teologul absolvent Ștefan Saghin a adunat 20 fl. pentru Societatea „Școala Română din Suceva.

Necrolog. *Dr. Obedenar*, reprezentant al României la Atena și membru corespundinte al Academiei române, a încetat din viață; regretatul a lăsat totă averea sa Academiei române, cu condiția ca soția și frații săi să se bucure de o parte din vinitul de 45.000 lei; fondul lăsat Academiei se urcă la 650.000 lei.

M o d a.

Ilustrațiunile din nr. prezinte înfățișează două costume. Primul e un costum de stradă din loden de colora drape cu nuanță de aceeași coloră și dedesupt cu sicilienne netedă mai închisă, pelerie și pene de aceeași coloră. Un astfel de costum costă în magazinele de modă 70 fl. A doua ilustrațiune înfățișează un costum de promeaadă pentru fetițe mici, din foulard punctat, cu Einsatz de Surah. E foarte elegant.

Poșta Redacțiunii.

Redactorul acestei foi, absențând trei săptămâni dela redacțiune, cere scuzele sale. că numai acum poate să răspundă la scrisorile ce i s'au adresat în timpul acesta.

Drei M. L. D. în S-j. Ve rugăm să ne trimiteți și deslegarea ghicirelor, căci până-tunci

nu le putem publica.

Baba Marina. Mai târziu.

Suvenirea unui ba'. După ce se va încheia romanul de acum.

Zelan. Având deja alta mai amplă, am întrebuitat aceea.

Călimdarul săptămânei.

Diua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbătorile.	Sore resare	Sorele apune
Dumineca 13 după Rusale. Mat. XXI 33—42 inv. 2.					
Duminecă	11	23	† Sf. M. Evplu	5 9	6 52
Luni	12	24	Mart. Fotiu	5 11	6 50
Martți	13	25	Cuv. Păr. Maxim	5 12	6 48
Mercuri	14	26	Prof. Michea	5 13	6 46
Joi	15	27	(†) Ad. Maicii Dlui	5 15	6 44
Vineri	16	28	Ad. Ic. Sf. Mahrame	5 16	6 42
Sâmbetă	17	29	Sf. Mart. Miron	5 17	6 40

Proprietar, redactor răspundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollösy în Oradea-mare